

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:

Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 800

Letna naročnina L 1.500

Letna inozemstvo L 2.500

Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XI. - Štev. 33

Gorica - četrtek 13. avgusta 1959 - Trst

Posamezna številka L 30

K desetletnici CMD

»Delo«, slovenski jutranji dnevnik, ki izhaja v Ljubljani, je dne 29. julija t. l. prineslo članek »Velike priprave za praznovanje desetletnice Cirilmetodijskega društva«. V tem članku beremo med drugim tudi naslednja izvajanja:

»Letos mineva deset let, odkar se je nekaj manj kot sto slovenskih katoliških duhovnikov zbralo v Ljubljani in ustanovilo svoje duhovniško društvo. Ze poprej je skupina duhovnikov, ki so sodelovali v NOB, v okviru OF ustanovila svoj Inicijativni odbor, ki je bil predhodnik današnjega CMD. Glavni cilj in namen društva je, da duhovnike vzgaja v patriotskem duhu, v spoštovanju pridobitve NOB in da duhovščina najde v sedanji stvarnosti svoje ustrežajoče mesto.

Duhovščina je vedno bolj spoznavala, da je njeno mesto cerkev in da so za vedno minili časi izrabljanja Cerkev za politične cilje; vedno bolj je spoznavala, da je socializem družbeni red, ki je najpravičnejši; da je treba prekiniti z mračno preteklostjo delovanja Cerkev in se vključiti v konstruktivne napore naših delovnih ljudi za zgraditev boljše bodočnosti. Vedno bolj so se zavedali, da lahko od družbe pričakujejo le toliko, kolikor bodo sami prispevali. Zato se je misel društva vedno bolj krepila, število članstva pa je bolj in bolj rastle, tako da šteje sedaj okrog 500 duhovnikov oz. več kot 50 odstotkov vse slovenske duhovščine.

To društvo in slična duhovniška društva v Jugoslaviji ter v ostalih komunističnih državah so bila in so še vedno težak problem za škofo v tamkajšnjih državah in tudi za Vatikan sam, ki se zdi, da prepušča sodbo glede takih društev krajevnim ordinariem. So namreč ta društva kakor dvorezen meč: na eni strani je jasno, da so orodje v rokah partije; na drugi strani pa le pomagajo, da se nekoliko omili položaj Cerkev v prizadetih državah. Da so taka društva orodje partije, je jasno tudi iz zgoraj navedenega članka: »Glavni cilj in namen društva je, da duhovnike vzgaja v patriotskem duhu, v spoštovanju pridobitve NOB in da duhovnik najde v sedanji stvarnosti svoje ustrežajoče mesto.« Z drugimi besedami povedano je namen CMD:

1. Vzgajati duhovnike v zvestobi režimu (v patriotskem duhu).
2. Pridobivati jih za dosego ciljev komunizma (pridobitve NOB).
3. Vklentiti tudi duhovnika z dušo in telesom v sedanji brezbožni socialistični red, da ne postane morda privlačen pol kake »reakcije«, če bi ostal ob strani (najti duhovnikom v sedanji stvarnosti ustrežajoče mesto).

To so cilji, ki si jih je partija zastavila ob ustanovitvi CMD in sličnih društev in ki so jih duhovniki člani, hočeš nočeš, sprejeli ter jih sedaj pomagajo uresničevati.

Ni potrebno, da je človek posebno bistar, da vidi, kako so taki cilji v nasprotju z resničnim duhovniškim zvanjem.

1. Zvestoba režimu: Sv. Pavel uči, da mora biti kristjan zvest državnim oblastem »tudi slabim«. Kristus sam nas uči: »Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega.« Toda tu ne gre za zvestobo državi in državnim oblastem, temveč za zvestobo ideji, ki jo komunizem zastopa. Taki ideji pa ne duhovnik ne noben kristjan ne sme biti zvest, ker je komunizem v bistvu brezbožen in nasproten vsaki veri, zlasti še krščanski. Zaman se zato slepijo dobronamerni, češ da je patriotizem le ljubezen do domovine. Patriotizem, ki ga partija zahteva, je zvestoba partiji in njenim ciljem.

2. Pridobitve NOB: Kaj so to? V Jugoslaviji so n. pr. ločitev Cerkev od države, prekinitve diplomatskih odnošajev med Vatikanom in državo; obsodba in zapor kard. Stepinca; obsodba in zapor toliko števila duhovnikov in vernikov; prepoved vsakršnega katol. tiska; vsakršnih katol. organizacij; popolu mono-

pol države pri vzgoji mladine; ukinitve in zaplemba skoro vseh samostanov in vzgojnih zavodov; kontrola nad duhovniki celo v spovednici; prepoved vsem članom armije, vsem kulturnim delavcem, da se udeležujejo verskih obredov, uzakonitev razporoke in splava itd. itd. To so med drugimi pridobitve narodne osvobodilne borbe, ki naj jih člani CMD spoštujejo.

3. Najti duhovnikom v sedanji stvarnosti ustrežajoče mesto: To mesto je duhovniku že odkazala partija, ko je proglasila ločitev Cerkev od države. Duhovnik kot zastopnik Cerkev bi moral po ločitvi med Cerkvijo in državo živeti za namene Cerkev in vernikov; država, ki je to ločitev hotela, bi morala avtonomijo Cerkev in duhovnikov spoštovati. Toda temu ni tako. Tudi duhovnik se mora kot duhovnik vključiti v sedanji socialistični red. Tudi duhovnik mora s svojo avtoriteto in s svojo besedo »graditi socializem« in utrjevati socialistično moralo. CMD naj duhovnike za to nalogo vzgaja.

Pogumni duhovniki so bili od vsega začetka zoper CMD, ker so pač uvideli, da se cilji tega društva in sličnih društev ne skladajo z zvanjem, ki ga je Cerkev naložila duhovniku. Zato je še vedno polovica takih, ki po 10 letih vztrajajo kljub vsem grožnjam in pritisku ter v društvo ne stopijo, čeprav imajo tudi veliko materialno škodo od tega in čeprav je šestkrat ravno dejstvo, da niso v CMD, glavni vzrok, da morajo v zapor. Znano je namreč, da UDBA ob vsaki priliki sili duhovnike, naj vstopijo v CMD. To delajo posebno letos, ko je 40-letnica partije in so zato vsestransko razgibali njeno delavnost. Odklonitev pristopa v CMD pomeni za duhovnika črn madež in nemalokrat prvi povod za policijsko in sodno postopanje zoper njega.

CMD trdi o sebi, da je v skladu s cerkvenimi kanoni in v soglasju z ordinariji (škofi). Zato se hvali »Delo«, da so vodstvo CMD sprejeli vsi trije slov. ordinariji. Da ne bodo koga slična dejstva zavedla do napačnih sklepov, je treba priti nekaj ugotovitev:

1. Ob začetku društva je sv. Stolica izobčila nekaj vodilnih članov CMD, med njimi Antona Bajta, župnika v Smarjah na Vipavskem, ki je še vedno pod cerkveno kaznijo.
2. Na Kitajskem je Cerkev razne duhovnike člane sličnih patriotskih društev prav tako izobčila, ker so zašli v očiten razkol od Rima. Pij XII. je taka društva na Kitajskem obsodil.
3. Če Cerkev nekaj tolerira, trpi, ni s tem rečeno, da odobrava. Da prepreči večje zlo, Cerkev večkrat trpi manjše. Ravno to se zdi, da je primer pri sličnih filokomunističnih društvih v raznih satelitskih državah: Cerkev jih trpi, da prepreči poslabšanje verskega položaja. Ne morejo pa se take organizacije ponasati, da imajo kake posebne zasluge za Cerkev. Sv. Avguštini pravi, da Bog dopušča zlo, ker more tudi iz zla pripraviti dobro. Isto velja glede sličnih patriotskih društev duhovnikov in vernikov, kjer obstojajo.

Vsekakor nam obstoj takih društev pričča, da je Cerkev tudi v satelitskih državah velika duhovna sila, ki je komunizem ne more premagati, zato bi si rad uslužil njene predstavnike — duhovnike, da bi služili namenom partije. Nekateri so se v svoji človeški slabosti dali uloviti; drugi junaško vztrajajo na stališču, ki je edino pravo: nič ne more biti skupnega med katol. duhovnikom in partijo.

FESTIVAL KOMUNISTIČNE MLADINE NA DUNAJU

kaže tudi razpoke. Nekaj mladeničev iz železne zavese je proslilo avstrijske oblasti za politično zavetišče. Radovedni smo, če tudi zapadnjaki, ki obiskujejo v zadnjem času komunistične dežele, prosijo tam za stalno bivanje.

Mrzlične priprave za srečanje

Zapad se resno pripravlja na srečanje med ameriškim predsednikom Eisenhowerjem in sovjetskim poglavarjem Hruščevom. Vemo, da milijoni ljudi mnogo pričakujejo od tega srečanja, ki naj bi pripomoglo k zboljšanju odnosov med Zapadom in Vzhodom ter odstranilo dosedanjo politično napetost.

Tukaj seveda ne gre za odpoved svojim načelom, od katerih ne bo gotovo nihče popustil, ampak zato, da se med dvema ideološko nasprotnima si taboroma najde nova pot sožitja, ki naj bi zagotovilo ljudem na svetu mir in varnost. V tem smislu in obsegu se morajo razgovori med poglavarjema dveh največjih svetovnih veselil smatrati za dobrodošlo in koristne.

Diplomatski stiki med Washingtonom in zapadnimi prestolnicami so bili v tem zadnjem tednu nepretrgani. Nekateri zapadne države so izrazile skrb, da ne bi vrhunski sestanek med ZDA in SZ predstavljal kako hipoteko nad dosedanjo atlantsko politiko, ki veže Zapadno Evropo z Ameriko. Da bi te bojzani razpršil in izpričal svojo lojalnost do zaveznikov, bo ameriški predsednik konec tega meseca prišel v Evropo. Tako se bo 27. t. m. srečal z Adenauerjem, 28. pa se bo sestal z Macmillanom v Londonu. Dne 2. sept. bo že v Parizu pri De Gaulleu. Tu bo imel razgovore tudi z italijanskim predsednikom Segnijem, s pred-

sednikom atlantskega sveta Lansom in generalnim tajnikom NATO-ja Spaakom.

WASHINGTON

Ameriška vlada je sporočila, da bo sovjetski predsednik Hruščev prišel v ZDA 15. sept. t. l. Njegov obisk bo trajal do 28. istega. Javno ameriško mnenje, posebno še po Nixonovem obisku v SZ, je na splošno dobro pripravljeno in naklonjeno Hruščevu prihodu ter odobrava Eisenhowerjevo iniciativo.

Dober odmev so povsod imele Hruščevove izjave, v katerih pravi, da, če se bodo odnosi med sovjetskim in ameriškim narodom zboljšali, se bodo zboljšali odnosi tudi z drugimi državami in bo tako lahko nastal trajen mir.

Pred tem obiskom si zaenkrat ameriška vlada predvsem prizadeva, da prepriča zapadne zaveznike o svoji dobri veri in resnosti ter jim zagotovi enotno politiko postopanja do Vzhoda.

LONDON

Angleška vlada je vesela nad prihodnjim srečanjem med ZDA in SZ, posebno še, ker se s tem uveljavlja njena teza po nujnosti in koristnosti razgovorov z Vzhodom. Na ženevski konferenci je bila prav ona, ki se je najbolj približevala sovjetskim težnjam in zahtevam. V tem seveda imajo Angleži pred očmi neprijetne poteze Adenauerjeve Nemčije in ne-

simpatične podvige De Gaullova Francije, ki jim hočeta obe prevzeti vodilno vlogo v politiki Zapadne Evrope.

Iz teh razlogov se je namreč napovedana zapadna vrhunska konferenca spremenila v ločene razgovore, ki naj bi poudarili ugled in oblast posameznih držav. Tudi o tem neizbežnem vprašanju bo gotovo predsednik vlade Macmillan govoril z Eisenhowerjem, ko bo prišel ta v London 28. t. m.

PARIZ

Na prošnjo De Gaulleja bo predsednik Eisenhower 2. sept. v Parizu, kjer bo imel s francoskim predsednikom važne razgovore o stvareh medsebojnega interesa. Kot znano, si je De Gaulle najbolj prizadeval, da bi se ne vršila zapadna vrhunska konferenca, na kateri bi po njegovem zgledalo, da na razgovorih med ZDA in SZ Eisenhower zastopa ves Zapad in ne samo Amerike. Tega De Gaulle ravno ni hotel. Da bolje razumemo to obzirno in samostojno francosko politiko, moramo upoštevati, da je med zapadnimi državami edina Francija poluradno priznala črto Odra-Niša kot trajno mejo med Nemčijo in Poljsko.

Nemčija je torej za Francijo zelo važno vprašanje. Poleg tega bo gotovo Eisenhower hotel vedeti o francoskih zahtevah v okviru NATO, medtem ko si bo De Gaulle skušal pridobiti naklonjenost ameriškega predsednika glede alžirskega vprašanja, ki bo prišlo na razpravo pred ZN sredi prihodnjega meseca. Znano je, da so poleg drugih vse afroazijske države (skupno 82), ki obsojajo francosko politiko v Alžiru. Upajmo, da bo ameriški predsednik prinesel De Gaulle primerne navsvete in da ga bo pridobil za zdravo politiko Zapada.

BONN

Preden gre v London, se bo Eisenhower 27. t. m. ustavil v Bonnu, da obišče kanclerja Adenauerja. Ameriški predsednik je tako spremenil svoj prvotni načrt potovanja v Evropo na prošnjo nemškega kanclerja. Ta namreč hoče privleči nase pozornost in dobiti zadostna zagotovila, da ne bo Nemčija na prihodnjem srečanju med Eisenhowerjem in Hruščevom postala predmet barantanja in s tem žrtev zblizanja med Zapadom in Vzhodom.

Zgleda, da hoče ameriški predsednik s pristankom na Adenauerjevo vabilo vrniti ameriškem kanclerju ugled in moč pred Sovjeti, ki smatrajo, da je Adenauer osamljen v svoji trmoglavi politiki.

RIM

Razen nerešenega vprašanja silecilske deželne vlade, je pozornost rimske vlade obrnjena na mednarodne politične dogodke, ki so v zvezi s prihodnjim Hruščevovim potovanjem v ZDA. Italija pozdravlja z veseljem ta dogodek in izraža željo, da bi iz tega zrastle novo upanje za mir med narodi.

Da bi o tem slišal morebitna mnenja in se posvetoval, je Eisenhower povabil predsednika Segnija na sestanek v Pariz 3. sept. S tem je ameriški predsednik hotel dati italijanski vladi priznanje za prizadevanje, ki ga je vedno kazala, da se v mednarodnih vprašanjih Zapad drži povsod politike enotnosti in sodelovanja.

Senator Luigi Sturzo umrl

Katoličani vse Italije objokujejo smrt velikega moža senatorja don Luigija Sturza, ki je mirno v Gospodu zaspal v Rimu na večer 8. avgusta po 16 dneh, odkar ga je prvič zadel mrtvoud. Ko je ležal na mrtvaškem odru v sejni dvorani samostana kanosijank, kjer je zadnje čase živel in tudi umrl, so se od njega poslovile nepregledne množice. Prvi je ob mrtvaškem odru pokleknil on. Mattarella, za njim še drugi ministri, senatorji in najuglednejše verske in državne osebnosti, med njimi sam predsednik republike Gronchi.

Z don Sturzom je ugasnila ena izmed zadnjih velikih osebnosti stare Italije. Bil je zadnji pionir ital. katol. političnega gibanja iz predvojnih časov in, čeprav je bilo v zadnjih letih njegovo delovanje omejeno, je kljub temu predstavljal idejno vez med staro in novo generacijo krščanske demokracije. Bil je duhovnik in politik, ki je napol vse svoje sile, da bi vrnil Italijo Bogu in postavil prve temelje krščanski demokraciji.

NJEGOVO ŽIVLJENJE IN DELO

Luigi Sturzo se je rodil v Caltagirone na Siciliji dne 26. novembra 1871 v plemeniti in bogati družini. Bil je dvojček s sestro Emanuelo in mlajši brat duhovnika Marija, ki je postal škof. Njegova družina je bila strogo katoliška, zato ni bilo težko mlademu Luigiju odločiti se za duhovništvo. Leta 1894 je zapel novo mašo in nadaljeval nato s teološkimi študijami na Gregorijanski univerzi v Rimu. Bil so takrat v Rimu časi, ki se niso skladali s političnimi idejami mladega sicilijanskega duhovnika. Vrnil se je v Caltagirone, kjer je dolgo let poučeval filozofijo in kanonično pravo v tamkajšnjem semenišču. Za vlade sv. Pija X. se je v italijanskih katoliških vrstah začela evolucija. Mladi katoliki so spoznali, da je tudi v Italiji potrebno začeti s socialnim delom med množicami, ker zaenkrat ni bilo še mogoče začeti s političnim. Mla-

di don Sturzo je bil na Siciliji prvi, ki je v svojem rodnem mestu začel z ustanavljanjem posojilnic, zadrug in delavskih strokovnih društev. Kmalu so njegovemu zgledu sledili še drugi na Siciliji. Postal je tako za Sicilijo to, kar je bil za Slovenijo in Slovence v istem času dr. Janez Ev. Krek. Od socialnega do političnega polja je pa samo pol koraka. Zato vidimo don Sturza, da ga izvolijo za občinskega moža v Caltagirone in leta 1905 postane namestnik župana. To mesto ohrani potem 15 let.

Novo obdobje v njegovem življenju pomeni nastop Benedikta XV. Ta papež je še bolj kot njegov prednik razumel, da se morajo katoličani v Italiji tudi politično udejstvovati, če hočejo zavezati uničujoče sile socializma in liberalizma. Vsled tega je poklical v Rim siciliskega duhovnika Sturza, ki se je glas o njegovih podvigih na socialnem polju slišal do Rima. Imenoval ga je za glavnega tajnika Katol. akcije, ki je bila takrat socialno-politična organizacija ital. katoličanov. Bil je med prvo svetovno vojno in don Sturzo je KA dal novih smernic. Pripravil je ustanovitev politične stranke katoličanov. To idejo je uresničil takoj ob koncu prve svetovne vojne decembra leta 1918. Stranko je imenoval Partito Popolare Italiano (ital. ljudska stranka). Slične stranke so imeli katoličani že po vseh drugih evropskih državah; tudi mi Slovenci smo imeli našo slov. ljudsko stranko.

Don Sturzova stranka se je v neurejenih časih po prvi svetovni vojni takoj silno uveljavila. Ze pri prvih volitvah leta 1919 je dobila 101 poslanca. Pri poznejših volitvah je število njenih poslancev še bolj narastlo. Luigi Sturzo je bil strankin tajnik vsa ta leta in nosil zato težo glavne odgovornosti za njeno delo. Bil so pa težki in zmedeni časi takrat, ko se je porajal fašizem in se krepil komunizem. Velika anarhija je vladala v državi (Nadaljevanje na 3. strani)

NAŠ TEDEN V CERKVI **Zaupanje v božjo previdnost**

16.8. nedelja, 13. pob.: sv. Joahim; sv. Rok, spozn.
17.8. ponedeljek: sv. Hijacint, spozn.
18.8. torek: sv. Helena, cesarica
19.8. sreda: sv. Janez Endes, spozn.
20.8. četrtek: sv. Bernard, opat
21.8. petek: sv. Ivana Frančiška Santalska, vd.
22.8. sobota: Brezmadežno Srce Marijino

SV. IVANA FRANCISKA († 1641) je zglede dekletom s svojo resno pripravo na zakon, materam s svojo materinsko skrbnostjo za vzgojo otrok, redovnim o-

sebam s svojim svetim, svetu odmaknjenem življenju.

Naj omenimo eno značilno potezo iz njenega življenja: Do lovca, ki je njenega moža ponesreči ustrelil na lovu, je skozi pet let, kadar ga je srečala, začutila velik odpor. Pa je stanovito zatirala in odganjala to skušnjavo, zavedajoč se, da po Jezusovem nauku ne smemo sovražiti one, ki so nam povzročili kaj hudega. Končno je to čutno težnjo izkoreninila. V tem času je šla celo za botra otroku onega lovca.

Kaj praviš? In ti?

13. POBINKOŠTNA NEDELJA Sv. Joahim

Sv. Joahim, katerega god obhajamo danes, je bil zakonski mož sv. Ane, oče blažene Device Marije in stari oče našega gospoda Jezusa Kristusa. Potemtakem velik in znamenit mož in najslavnejših ter najvišjih sorodnikov. Kateri oče je imel odličnejšo hčer od tega očeta? — Joahimova hčerka je bila Zveličarjeva mati Marija, največja žena pod soncem. In kateri ded je imel ali bo imel kdaj imenitnejšega vnuka? — Joahimov vnuk je bil g. Jezus Kristus, Sin živega Boga, pravi Bog in pravi človek, najslavnejša in najvišja oseba v vsej človeški zgodovini. Kot soproj svete žene Ane in kot oče brezmadežne hčere Marije in kot stari oče najsvetejšega vnuka Jezusa je bil gotovo tudi sv. Joahim zelo svet mož, božji prijatelj in poseben izvoljenec božji. Sveti Joahim je in ostane velik svetnik. Po svoji oblasti, moči in vplivu ne dosega sicer svetega Jožefa, je pa vsekakor v vrsti velikih svetnikov. Gotovo je bil mož lepega in plemenitega značaja ter brezgrešnega življenja. Silno je ljubil Boga in živel po Njegovi postavi. Brez dvoma je lep ravnal z ženo Ano in živel z njo v najboljšem razmerju. Izredno je moral ljubiti svojo zlato in prečisto hčer Marijo. Sam Bog

ve, kako je bil ponosen nanjo. Greha v življenju ni poznal. Držal se je božjih zapovedi, bil pravičen in dober z vsemi. Žalil ni gotovo nikogar. Cenil je božjo milost in vršil, je božjo voljo. Čislal je molitve, vernost in poštenost. Zavedal se je, da je človek božji služabnik, popolnoma odvisen od svojega Stvarnika, odgovoren pred Njim za svoja dejanja, in da je Bog vrhovni gospodar vseh posameznih ljudi. Joahimova duša, značaji in življenje, zlati pa svetost so bili Bogu všeč. Njegova zemeljska nagrada je bila dobra žena sv. Ana, najdražja hči Marija in najdražji vnuk Jezus. Užival je nadalje božji mir, božjo naklonjenost, ljubezen in milost. Sreča, posebno notranja mu ni bila tuja. V svoj večni delež je pa prejel nemiljivo srečo nebeskega kraljestva. Tam je prav blizu Kraljice Marije, Jezusa in sv. Ane.

Blaženi Joahim gotovo prosi za nas. Svetuje in priporoča nam pa sledeče: da je treba živeti po božji postavi in spoštovati božje zapovedi; da moramo silno ljubiti Boga, Jezusa in Marijo. Naš gospodar je Bog in Njemu moramo zvesto služiti. Ustvarjeni smo za nebesa in zanje nam je potrebna svetost. Če hočemo biti vekomaj srečni, potem moramo biti sveti in sveto živeti. — Sveti Joahim, prosi za nas! Izprosi nam mir, časno in večno rešitev, časno in večno srečo!

Pomen mučeništva

Taragonski nadškof kardinal Benjamin Dariba y Castro je pripeljal veliko skupino romarjev ob priliki praznovanja 1700-letnice mučeništva svetega škofa Fructuosa iz Tarragone. Sveti oče je v nagovoru poudaril pomen mučeništva v preteklosti za življenje Cerkve v posameznih deželah. Toda v Španiji je še vedno živa zavest mučencev dvajsetega stoletja, ko so šli v smrt za vero številni verniki, ki so jih pomorili brezbožniki. — Sveti oče je mislil na zadnjo državljansko vojno v Španiji in na žrtve komunističnega terorja.

Zivljenje katol. akademikov

Od 6. do 13. avgusta letos bo v Zenevi študijsko zborovanje evropskih katoliških akademikov, članov Pax Romana o pomeni evropske skupnosti v svetovni skupnosti. Ob tej priliki bodo tudi razni informativni sestanki o konferenci zunanjih ministrov, ki je trenutno v Zenevi.

Molitev avtomobilistov

V »Acta Apostolicae Sedis« so v zadnji številki objavili molitev avtomobilistov, ki jo je sestavil sv. oče nalašč zanje. Molitev je sledeča:

»Vsemogočni Oče, ki si nas ustvaril po svoji podobi in si nam dal dušo, ki po Tebi hrepeni in se hoče nekoč v tebi odpočiti, dodeli nam avtomobilistom, ki smo poklicani, da križarimo po poteh tega sveta v službi bližnjega, da bomo čutili veliko odgovornost našega poklica in bomo vedno hodili po poteh previdnosti in ljubezni. Amen.«

Mučeniška škofija

Sele sedaj je prispela iz škofije Swatow na Kitajskem žalostna vest o smrti misijonarja Pavla Wange. Umrli je v ječi po štiriletnem hudem trpljenju. Katoličani niso smeli počastiti njegovega spomina z nobenim žalnim obredom. Od 30 katoliških duhovnikov, ki delujejo v tej škofiji, jih je sedaj v ječi 11. Trije izmed teh so bili obsojeni na pregnanstvo, ostalih osem pa na kazni od 7 do 15 let ječe.

Molitev rožnega venca

Pater Peyton, veliki organizator akcije za molitev rožnega venca v družinah, je na velikem zborovanju v Belgiji dejal, da upa, da se je vsaj 800 tisoč oseb zaobljubilo moliti rožni venec v družini. Pater Peyton je z uspehom v Belgiji zelo zadovoljen.

Marijin kip so odnesli

Zadnjo nedeljo v juliju so imeli v stolnici mesta Lille v Franciji pod vodstvom nadškofa kardinala Lienarta veliko spravno pobožnost v zadoščenje Bogu in Materi božji, ker se nekaj dni prej neznanec odnesel čudodelni kip Matere božje, ki se je nad 800 let častil v stolnici mesta Lille, in ga nadomestili z ponarejenim kipom. Policija je mnenja, da gre za onečaščenje svetega kipa, ker so dragocena krona Marije in Deteta Jezusa ter dragulji bili na mestu in jih zlikovci niso odnesli. — Se bolj verjetno je, da je šlo za ljubitelje starin, ki so starodaven kip odnesli, dragulje pa pustili. Ni torej samo Gorica mesto, kjer ugrabljajo podobe M. B.

V Marijinem Celju

V dneh 14. in 15. avgusta bodo pod vodstvom kitajskega škofa Vita Chang Tsohuana velike slovesnosti pri Marijinem avstrijskem svetišču v Marijinem Celju za Cerkev v molku. Udeležili se jih bodo tudi številni Čehi in Slovenci, ki bivajo v Avstriji.

Marijin kip na alpskem vršcu

Gorski vodiči v Courmayeurju pod Mont Blancom so ponesli kip Matere božje na vrh Gigante, ki je visok 4.013 metrov, ko je prejšnjega lansko poletje strela razbila na dvoje. Kip je lesen in vodiči so za zadnjih 150 metrov porabili nad dve uri, da so prišli na vrh, kjer je župnik iz Courmayeurja opravil sveto mašo in blagoslovil kip.

Srce arškega župnika roma

Velika relikvija, ki vsebuje srce svetega arškega župnika, roma sedaj po glavnih župnija lurske škofije.

Certri del okrožnice papeža Janeza XXIII. ima spodbudne besede posameznim stanovam v Cerkvi. Najprej sv. oče govori pastirjem duš; škofom, tako vzhoda kakor zahoda, ki z njim nosijo odgovornost in težo dneva pri vodstvu božjega kraljestva. Papež pozna njih gorečnost, njih prizadevanje, njih žalost ob izgubi tistih, ki se oddaljujejo od Kristusa. Ve za skrb škofov, kjer nimajo zadosti duhovniških poklicev, da bi mogli vsaj najnujnejše opraviti. Vsem kliče sv. oče zaupanje v božjo previdnost, zavedajoč se, da bo Bog sam tako naredil, da bo prav.

Topla je beseda sv. očeta svetnemu in redovnemu kleru, ki kakor koli vrši svoje apostolsko delo. Polaga jim predvsem na srce pokorščino škofom kot Kristusu. Zavedajo naj se, da njih služba ni navadna uradniška služba, marveč so služabniki svetih skrivnosti. Nikdar ne dajo dosti, tudi če morajo marsikatero težavo premagati. Gre vedno za rast mirovnega vladanja Kristusovega v dušah.

Tudi na redovnike je naslovil sv. oče besedo spodbude. V pokorščini naj živijo. Držijo naj se pravil svojih redovnih ustanoviteljev, predvsem naj imajo duha spokornosti in molitve, posvečujoč se različnim načinom apostolata, kakor je v duhu reda, kateremu pripadajo. Tudi tisti, katere razmere kličejo na pastoralno polje, naj skušajo ohraniti redovniškega duha in naj dajo dokaza, da razumejo nujne potrebe vernikov in dajo zato znamenje bratskega sodelovanja s svetnim klerom.

SPODBUDNE BESEDE MISIJONARJEM

Poseben pozdrav in spodbudno besedo pošilja papež onim, ki so zapustili rojstni dom in razširjajo besedo božjo z velikim trudom in sredi velikih nevarnosti. Vsi so dolžni, brez izjeme pomagati misijonarskemu delu, vsak po svojih zmožnosti, saj noben drug način širjenja božjega kraljestva ni tako drag Bogu kot je misijonski način. Misijonarji so pravi junaki, zapustili so vse, da bi oznanjali Kristusa in da bi božja milost vse spodbujala in podpirala v krepstem krščanskem življenju. Ne iščejo zase ničesar, hočejo le Kristusa. Misijonska zemlja jim je postala druga domovina in čeprav ohranjajo ljubezen do domovine, škofije, do redovne družbe, kateri pripadajo, se vendarle zavedajo, da je treba gledati predvsem potrebe Cerkve in se njej dati brez pridržka na razpolago. Papež se v vsakdanji svoji molitvi spominja misijonarjev in potrjuje vse z avtoriteto, ki jo ima in z ljubeznijo, kar so v misijonskem vprašanju z okrožnicami določili njegovi predniki, posebej Pij XI. in Pij XII.

IN REDOVNICAM

Sv. oče ne more molče preiti redovnic, ki bodisi za samostanskimi zidovi v vedni kontemplaciji, bodisi na dejavnem polju, vršijo neizmerno veliko delo v dobro božjega kraljestva, tako v krščanskih deželah kakor tam, kjer se ni zasijala luč vere. Njih delo je različno: vzgojno, dobrodelno, asistencialno v otrok. Povsod dajejo svoj delež krščanski vzgoji in kažejo način resničnega dajanja samega sebe v duhu krščanske ljubezni. Tako so koristne ne samo Cerkvi, ampak tudi družbi, sebi pa pripravljajo nemiljivo krono zveličanja v nebesih.

TOLAZBA REVEZEM IN TRPECIM

Papež se nato spominja onih, ki trpijo bolečine ali pomanjkanje. Zanj so ti velika žalost. Trpečim in starim kliče, naj mislijo na božjo tolažbo, zavedajoč se, da nimamo tu stalnega bivališča, marveč iščemo prihodnjega. Trpljenje tega življenja je iziščevanje duše krivde in greha. Kristus sam se je podvrnil strašni smrti na križu, da bi izmil madeže naših grehov. Zadet s Kristusom lastne križe in jih pogumno nositi je pogoj, da bomo imeli zaklad v nebesih. Trpljenje, telesno in duhovno, naj bo kakor stopnice proti večnemu življenju, pa tudi v spravo grehov drugih, za vrnitev v naročje matere Cerkve vseh, ki so se oddaljili, da bo zmagala vedno krščanska vera.

Oni, ki živijo v revščini in se pritožujejo nad pogoji njihovega življenja, naj vedo, da papež z njimi sočustvuje, ker iskreno želi, da bi v razmerju med socialnimi razredi vedno vladala krščanska krepkost pravičnosti in to tem bolj, ker žalostni položaj manj premožnih izrabljajo sovražniki Cerkve in jih z obljubami in lažnimi trditvami zavajajo v zmoti. Ti vsi naj vedo, da Cerkev uč tak socialni nauk, da bi, če bi ljudje uresničili, izgnila vsakrta krivdica in bi se dobrine bolj pravično porazdelile. Ustva-

riilo bi se prijateljsko sodelovanje med različnimi kategorijami in vsak bi se čutil člana iste skupnosti in brat iste družine. Nato papež poziva, naj bi ne le samo privatniki, ampak voditelji narodov sami skušali čim prej in čim popolneje izvesti katoliški socialni nauk, katerega morejo spoznati, saj so ga papeži javno učili in ga tudi papež sam potrjuje kot edino pravičnega.

BEGUNCEM IN IZSELJENCEM

Nato se papež obrača na begunce in izseljence. Mnogi so se morali odločiti ali zaradi pomanjkanja dela v domovini, ali zaradi političnih in verskih okoliščin na odhod iz domovine. To prinaša veliko spremembo in postavlja človeka v veliko nevarnost, da zgubi vero in poštenje ter posebej čut do lastne družine, posebej še, če je od nje prisilno ločen. Papež iz vsega srca podpira in pozdravlja vse one ustanove, ki skrbijo za begunce in izseljence, posebej še mednarodna podvzvetja v tem smislu. Posebej še poveličuje žrtev in odpovedi ter trpljenje tistih duhovnikov, ki so se posvetili dušam teh ljudi, da čutijo tako tem bolj materinsko skrb Cerkve zanje in najdejo v njej vsega, kar potrebujejo za svoje moralno in duhovno življenje. Problem izseljenstva in begunstva je velik in vse je treba storiti, da se med emigranti in begunci ohrani družina; s tem se bo ohranila vera, morala in tudi ekonomsko vprašanje bo dobilo svojo rešitev.

PREGANJANI CERKVI

»Ko smatramo za dolžnost vzpodbuditi naše sinove v Kristusu, da se skrbno izogibajo usodnih zmot, ki morejo preobrniti ne samo vero, ampak tudi socialni red, nam stopajo pred oči podobe tolikih naših častitih bratov v škofovski službi in tolikih duhovnikov in vernikov, ki so v izgnanstvu, v koncentracijskih taboriščih ali po ječah, ker niso hoteli izdati in zatajiti svojega poslanstva ali pa odpasti od vere. — Nobenega nočemo užaliti, nasprotno, želimo vsem odpustiti in prosimo za odpuščanje božje. Zavest naše dolžnosti pa zahteva, da branimo pra-

vice teh bratov in sinov, neprestano zahtevajo, da se njim in Cerkvi božji da dolžna svoboda.

Te misli nas z veliko žalostjo navajajo k vsem in vsakemu onih, ki trpijo ali so onemogočeni in izvrševanju verskih dolžnosti in pogosto trpijo tudi preganjanje zaradi pravice in zaradi božjega kraljestva. Njih bolečine, njih stiske in njih žalost so tudi naše in ponižno prosimo Boga, da bi skoraj vszla zarja boljših časov.«

Papež nato prehaja na zaključek svoje okrožnice in poziva k čim bolj obnovljenemu krščanskemu življenju z besedami sv. Pavla: »Končno, bratje: kar je resnično, kar pošteno, kar pravično, kar čisto, karkoli je krepostno in karkoli hvale vredno, to imejte v mislih.« Grešniki naj se vrnejo s kesanjem k Bogu, mlčni in oni, ki zanemarjajo verske dolžnosti, naj poživijo svojo vero in končno, »kdor je pravičen, naj bo še pravičnejši, kdor je svet, naj delo vedno bolj sveto«. Vsi naj bi vršili dela usmiljenja, ki so Bogu posebej draga.

Če bo vsak skušal uresničiti vse to, bo zasijala nova luč v Cerkvi, kakor je pisano o prvih kristjanih pri svetih očetih: »So v mesu, pa ne živijo po mesu, bivajo na zemlji, pa imajo svojo domovino v nebesih, izpolnjujejo dane postave, pa jih s svojim načinom življenja prekašajo, zapostavljeni so, a vendar obsojeni, umorjeni, a živijo, ubogi so, pa obogatujejo mnoge, ničesar nimajo in vendar imajo vsega v izobilju, zaničuje se njih dobro ime, pa so pravični, zasmehovani so, pa blagoslavljeni, dobro delajo, pa so kaznovani kot zločinci. Mnogo tega moremo pripisovati »cerkvi v molku«, za katero morajo vsi še posebej moliti po vsem svetu.

Za to obnovo krščanskega življenja, za sveto in krepostno življenje vseh, papež neprestano moli in prosi Boga: ne le za tiste, ki so zvesti in edinstvi vere in Cerkve, ampak tudi za tiste, ki iščejo resnico z ljubeznijo in iskreno voljo. Vsem in vsakemu na koncu podeljuje svoj apostolski blagoslov.

★★ **Barbana 1959** ★★

V koraku z razvojem Gradeža gre tudi Barbana. Gradeško mesto čuti utesnjenost prostora sredi lagune, zato se skuša sedaj širiti na bližnje otočke. Prometa in obiskovalcev je vedno več posebno iz Nemčije in iz Avstrije. V sled tega so Gradežani sklenili, da ob severno-vzhodni obali mesta zgrade novo naselje. Prostor so morali iztrgati morju. Zato vidi danes tujec, ko prihaja v Gradež po cesti, tik ob vstopu na levi strani nov otok, ki ga prej ni bilo. Otok je še pust, kakor je bila zemlja, ko je izšla iz Stvarnikovih rok. »In zemlja je bila pusta in prazna.« Toda napovedujejo, da bo na novem otoku stalo igrišče za tenis in žogo, nove hiše za ribiče in še marsikaj drugega.

DOM DUHOVNIH VAJ NA BARBANI

Tako torej raste danes Gradež in se širi. Z njim vstrie koraka tudi Barbana. Tudi tam je danes že veliko novega. Poleg lepega pristani za barke, moramo omeniti novo hišo za duhovne vaje. Ta je že gotova in je prav v terek, ko smo bili slovenski romarji na Barbani, sprejela prvo skupino fantov za duhovne vaje. Patri imajo sedaj oddane prostore že za ves mesec avgust in september. Prihodnje leto bodo gotovo iz goriške in tudi iz sošednih škofij hodili tja na duhovne vaje vse ugodne mesece v letu. Te pridobitve Barbane smo lahko vsi veseli, saj smemo upati, da bomo njene koristi vsi uživali.

SLOVENSKI ROMARJI NA MARIJINEM OTOKU

To so bila prva dejstva, ki smo jih pretekli terek mogli ugotoviti ob našem vsakoletnem romanju na Barbano. Tudi to pot so prišli verniki s svojimi dušnimi pastirji iz vseh slovenskih vasi Goriške in iz devinskega dekanata in celo iz Križa. Prišlo je 17 duhovnikov z dekanom Vincom Stanto na čelu in skoro 800 romarjev. Kot so povedali, bi bilo romarjev še nekaj sto več, ako bi bilo mogoče dobiti več prevoznih sredstev na razpolago. Toda za tako množico ljudi vsako leto primanjkuje korijev.

Pohvaliti moramo romarje za njih lepo in dostojno zadržanje v cerkvi in zunaj nje. Kolikor je bilo mogoče ugotoviti, so bili tudi skoro vsi pri sv. zakramentih. To je še bolje. Morda nam je ravno vsled

tega Bog poslal zelo primerno vreme, da so se mogle vse pobožnosti v cerkvi in procesija po otoku nemoteno izvršiti. Trije izbrani govorniki so navzoče zjutraj in popoldne navduševali za sv. vero in življenje po njej. Pri prvi maši je govoril č. g. Oskar Simičič, kaplan v Steverjanu, pri drugi č. g. Ivan Kretič, župnik v Devinu, in popoldne je Marijo pozdravil č. g. Rupnik, župnik-begunec na Salzburškem v Avstriji, ki se nahaja sedaj kot gost na Goriškem. Ta slednji je v svojem govoru vpletel tudi misel o zedinjenju ter povedal značilen dogodek iz zadnjih časov. K carigragskemu patriarhu sta prišla dva nemška duhovnika. Pogovor je nanesel tudi na bližnji vesoljni cerkveni zbor in na zedinjenje. Vprašala sta patriarha, kaj misli o sv. očetu Janezu XXIII V odgovor je patriarh poiskal evangelij in jima prebral iz sv. Janeza Ev.: »Bil je človek, ki ga je Bog poslal, ime mu je bilo Janez. Po mojem mnenju, pristavi patriarh, »ni tu govora samo o Janezu Krstniku, nego tudi o Janezu XXIII.«

»Pa vaše gledanje na zedinjenje?« ga vprašata dalje.

»Jaz sem osebo z dušo in s srcem za zedinjenje; ne pa tako moji sobratje v škofovski časti. Zato bo treba še dosti moliti in čakati.«

Poleg tako lepih misli v cerkvi so romarji imeli priliko, da vidijo tudi ganljiv verski film: Samo Bog ne more ustaviti. Č. g. Bogomil Breclj iz Doberdoba se je v ta namen žrtvoval, da je za številne romarje dvakrat vrtel film. Seveda, kdor ni maral k filmu, je lahko na svojo roko šel v Gradež ali pa se je hladil v senci platan na otoku. Tako je s pomočjo vseh tudi letošnje romanje na Barbano zelo lepo uspelo.

KRISTUSOVA SUKNJA V TRIERU

Do 20. septembra bo izpostavljena javnemu čiščenju v Trierju v Nemčiji relikvija Kristusove suknje. Od 19. julija, ko je kardinal Frings začel slovesnost s posebno pontifikalno sveto mašo, se vrstijo romanja in verske pobožnosti. Računajo, da bo iz vseh delov sveta do 20. septembra prišlo do 3 milijone vernikov.

Zgled Janeza Vianneya svetega župnika iz Arsa

Dne 1. avgusta je sv. oče Janez XXIII. dal okrožnico o sv. župniku iz Arsa Janezu Vianneyu. Sto let smo obhajali, odkar je umrl. Zato je papež uporabil priliko, da ga je stavil za zgled duhovnikov in vsem vernikom. Ob papeževi besedi prinašamo tudi mi nekaj odlomkov iz enciklike. (Ured.)

ZGLED SV. JANEZA VIANNEYA IN NAUK PAPEŽA JANEZA XXIII.

Začetke našega duhovništva spremlja to veselje, ki je za vedno združeno našim spominu na globoko ginjenost, smo jo čutili dne 8. januarja 1905 v kilianski baziliki ob priliki proglasitve želenim skromnega francoskega duhovnika, Janeza Marija Vianneya. Tako zanj sv. oče okrožnico, spominjajoč se beatifikacije sv. Janeza Vianneya, ki nanj, komaj nekaj mesecev duhovni, napravila najgloblji vtis. Pij X., sam župnik v Salzanu pri Trevisu, je bil s čudovitimi besedami veličastno dobo vzornika dušnih pastirjev. Se mu v spominu ta veličastna slovesnost. — dan je zvedel papež tudi za imenovanje škofa v Bergamu v osebi msgr. Marije Radini Tedeschi, ki ga nekaj dni nato poklical za svojega klerika in ki je tako postal mlademu duhovniku Jožetu Roncalliju učitelj in oče. Isto leto pa je v svojim škofom položil v Ars, v kraj delovanja svetnikovega. V letu, ko je sedanji papež prejel škofsko posvečenje, je papež Pij XI. 31. junija 1925 proglasil župnika iz Arsa svetnika in v svoji homiliji prikazal, da iz skromnega obraza izžareva ne samo svetost in ponižnost, kar je bilo malo množice ljudi k njemu. Kmalu duhovnik poslušal klice Kristusove: »Kdor hoče hoditi za menoj, naj se odpove samemu sebi in vzame vsak dan svoj križ ter hodi za menoj.« Sv. Janez Vianney je pogosto premišljal ta klic in ga skušal izvesti v življenju. Bog mu je dal milost, da ga je uresničil in je tako postal zgled duhovnikov predvsem v čistosti, ubožstvu in pokorščini.

1. avgusta 1859 je Janez M. Vianney dobil svojo dušo Bogu, izmučen po 40-letnem izrednem dušnopastirskem delu. Papež je hvaležen Bogu, da more praznovati ta stoletni jubilej in nasloviti posebnega duhovnika okrožnico ter tako prikazati lep zgled enega izmed njih, ki je postal njih zavetnik pri Bogu.

PAPEŽI O DUHOVNIKU

V naslednjem potem sv. oče naševa papeške dokumente, ki govorijo o duhovništvu in dolžnostih duhovnika. Posebej nam je pripravljen govor o duhovništvu, katerega pa je smrt preprečila Pij XII., da bi ga govoril. Ostal je samo napisan. V tem nagovoru piše Pij XII.: »Zabrisno znamenje duhovništva je od strani Boga večna zaveza božje ljubezni stvari, izbrane za veliko službo; od strani človeka pa mora biti dana v zavnanjavo Bogu vsa pripravljenost svetosti. Duhovnik postane alter Christus, drugi Kristus, zanj prenehajo vse vezi, vse mu le ljubezen do vseh; vsa njegova dejanja, njegova volja, čustva niso njegova, marveč Kristusova. — K tem svetosti sveti Janez Vianney ka-pot duhovnikom, k njim vabi papež, vedoč za težave, ki jih imajo predstari v službi, v boju za zvestobo, pa vedoč, da je večina duhovnikov zve-poklicu in si prizadeva v svetosti. — Gospod na dan posvečenja dejal: »Vas ne imenujem služabnike, ampak prijatelje.« Okrožnica naj bi vsem

pomagala doseči božje prijateljstvo, ki je veselje in moč vsakterega duhovniškega življenja.

ZUPNIK IZ ARSA

ZGLED KRŠČANSKEGA ZATAJEVANJA
Nato govori papež o duhovnikovi ascetiki, to je o zatajevanju in stremljenju po krepostih. Govoriti o svetem arškem župniku se pravi priklicati v spomin podobo duhovnika, ki se iz ljubezni do Boga in za spreobrnjenje grešnikov odveduje samemu sebi, si nalaga strogo pokoro, se odveduje spanju in z vso gorečnostjo posveča vse svoje sile delu za božjo čast. Res, vernikom ni ukazano hoditi to izredno pot, a vendar božja previdnost skrbi, da vstajajo lepe podobe duhovnikov in vernikov, ki pod vodstvom Svetega Duha hodijo pot svetosti, saj le tako delajo čudeže spreobrnjenja grešnikov. Zgled občudovanja vredne odpovedi samemu sebi, ki ga daje sv. Janez Vianney, ki je bil strog do sebe in blag do drugih, kliče v spomin prvo dolžnost duhovnikovega notranjega življenja.

Ob nauku Pija XII., ki se je veliko prizadeval za svetost duhovnikov, papež poudarja, kako svetni duhovnik ni nič manj poklican k svetosti, kakor redovnik. Nasprotno, svetnemu duhovniku je še bolj potrebna svetost zaradi njegove dušnopastirske službe. Življenje evangeljskih svetov svetnemu duhovniku kaže pot k duhovniški svetosti, dočim so redovniku osnovana pot k svetosti pokorščina, ubožstvo in čistost. Danes je, hvala Bogu, veliko duhovnikov, ki si prizadevajo s pomočjo raznih duhovnih sredstev hoditi pot evangeljskih svetov.

Velicina duhovništva je v posnemanju Jezusa Kristusa: prepričani o tem bodo duhovniki poslušali klice Kristusove: »Kdor hoče hoditi za menoj, naj se odpove samemu sebi in vzame vsak dan svoj križ ter hodi za menoj.« Sv. Janez Vianney je pogosto premišljal ta klic in ga skušal izvesti v življenju. Bog mu je dal milost, da ga je uresničil in je tako postal zgled duhovnikov predvsem v čistosti, ubožstvu in pokorščini.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Podelitev nagrad na puljskem festivalu

Zadnji film, ki so ga pretekli četrtlet predvajali na puljskem festivalu, je bil Kosmačev film »Dobri stari pianino«. Nato se je sestala žirija, ki je proglasila za najboljšje letošnje filme »Vlak brez voznega reda«, »Tri četrtine sonca« in »Pet minut raja«. Kot najboljša ženska igralka je bila nagrajena Olga Spiridonovič, za najboljšo režijo pa Tržčan Jože Babič za film »Tri četrtine sonca«. Podeljenih je bilo še več drugih nagrad.

Duhovnik žrtev prometne nesreče

Minili četrtlet je v Celovcu postal žrtev prometne nesreče msgr. Johann Lamprecht, ravnatelj škofijske Finančne zbornice. Ko je šel preko ceste ga je podrl neki avtomobilist. Pri padcu je msgr. Lamprecht zadobil hudo rano na glavi in težke notranje poškodbe. Takoj so ga prepeljali v bolnico, kjer je minilo soboto umrl.

Rodil se je leta 1889 v Würmlach v Ziljski dolini. Kot mlad duhovnik je bil za prefekta v Marjanišču. Obenem je

Nato papež razpravlja najprej o ubožstvu svetega arškega župnika. Podoben je v tem sv. Frančišku Asiškemu, saj je bil tretjerednik. Bogat v dajanju drugim, je bil sam do sebe skop in reven, živel je v popolni ločitvi od svetnih dobrin, zato je toliko bolj razumel materialne in duhovne potrebe vseh, ki so k njemu prihajali. Njegova skrivnost je bila: dati vse in ničesar hraniti zase. Do ubogih v svoji fari je bil vedno izredno občutljiv, dobrohoten, poln ljubezni, naravnost spoštljiv. Poudarjal je, da kdor ni spoštljiv do revežev, ni spoštljiv do Boga. Trka-jočim na njegova vrata, je rad dajal in ponavljal, da je eden izmed njih. Zato je na koncu življenja lahko ponavljal, da je zadovoljen, saj ni imel ničesar, in da ga dobri Bog lahko kliče k sebi, kadar hoče.

S Pijem XI. tudi Janez XXIII. ponavlja, da duhovniki danes, ki živijo v ubožstvu in nimajo prevelekih skrbi za svetne dobrine, prinašajo velike koristi krščanskemu ljudstvu. Duhovniki, ki gledajo, kako svet danes vse navezuje na denar in na dobiček, sami pa hodijo samo v iskanju duš in slave božje, vršijo svojo dolžnost in so velik zgled današnjemu pokvarjenemu svetu. Papež spominja nato duhovnike, naj se ne navezujejo na imetje, če ga imajo, marveč naj ga namenajo dobrim delom, kakor naroča tudi Cerkevno pravo. Danes mnogi duhovniki živijo v resničnem ubožstvu. Nebeška slava enega izmed njih, ki je bil vesel, da je najrevnejši v svoji fari, naj jim bo v tolažbo in pogum, da bodo vedno bolj stremeli po evangeljskem ubožstvu. Tako bodo vedno bolj posvečali vse svoje sile službi Kristusa in Cerkev.

S tem, da papež pohvali in se veseli ubožstva duhovnikov, noče nikakor odbravati revščine, v kateri se včasih nahajajo duhovniki tako po mestih kakor po deželi. Svetnikom ni prepovedano imeti denarja za svoje potrebe in za uboge, saj je Gospod sam, ko je ustanovil svojo Cerkev, imel tudi blagajno, marveč naj se ne služi Bogu za denar. Duhovnik se dalje ne sme odpovedati pravičnosti v strahu pred ubožtvom. Končno je tudi za duhovnika pravilo, da je delavec vreden svojega plačila. Zato papež vzpodbuja vse vernike Cerkev, naj poslušajo svoje škofo, ko ti prosijo za svoje sodelavce v vinogradu Gospodovem.

postal katehet na vajeniški šoli, kasneje pa na celovški realki. Deloval je kot veroučitelj na celovških srednjih šolah, do leta 1944, ko je bil upokojen. Toda bil je še poln življenjskih sil, zato ni hotel preživeti ostanka svojega življenja v brezdelju. Prezvel je s 1. marcem 1944 vodstvo škofijske Finančne zbornice, ki ji je ostal na čelu do smrti. Čudna je usoda. Msgr. Lamprecht je pravzaprav bil na dopustu v Švici in ga nameraval samo prekiniti za dva dni ob koncu meseca, za ul-timo, kot se temu pravi v gospodarskem jeziku, da sam izvrši najvažnejše zadeve.

Od pisalne mize je tako rekoč odšel naravnost k Stvarniku po plačilo. Pokojnik ni bil le moč velikega gospodarskega znanja, ampak je v njem bilo tudi toplo, razumevajoče človeško srce. Tudi nekdanji slovenski dijaki, ki so bili njegovi gojenci, ko je bil prefekt v Marjanišču, se ga s spoštovanjem spominjajo kot umerjenega, strogega, a tudi pravičnega moža.

V oktobru otvoritev nove kavarne v Novi Gorici

Dne 1. oktobra bodo v Novi Gorici slovesno otvorili novo kavarno-restavracijo,

Senator Luigi Sturzo umrl

(Nadaljevanje s 1. strani)

žavi vsepovsod, ker ni bilo močne vlade, ki bi vzpostavila red. Te okoliščine je izrazil Mussolini, da je ustanovil fašistično gibanje in organiziral pohod na Rim (28. okt. 1922). Ko je Mussolini prevzel vlado, so se vrste PPI razcepile; eni so bili naklonjeni za sodelovanje s fašisti, drugi so pa bili odločno nasprotni, ker so videli v fašizmu smrt demokracije. Don Sturzo je bil s temi slednjimi in je zato postal voditelj opozicije zoper fašizem. Trdijo, da se je takrat Mussolini najbolj bal don Sturza in ga smatral za svojega najhujšega sovražnika. Vendar opozicija ni znala izrabiti svojih sil in Mussolini je svojo oblast okrepil. Don Sturzo je moral pustiti vajeti stranke drugim. Po umoru Matteottija je šel v izgnanstvo l. 1924. Živel je deloma v Franciji in deloma v Angliji, med drugo svetovno vojno se je umaknil v Združene države. V izgnanstvu je ves čas veliko študiral in napisal precej knjig o socialnih in političnih vprašanjih. S temi knjigami je postal nov idejni ustanovitelj ital. kršč. demokracije, ki se je po zlomu fašizma zopet osnovala, saj so se njeni osnovatelji v veliki meri izšolali ob knjigah don Sturza.

NJEGOVA ZADNJA LETA

Po več kot 20 letih izgnanstva se je don Sturzo l. 1946 vrnil v Italijo. Tu se je njegovo delo omejilo v glavnem na molitve in pisanje. V skritem samostanu kanosijank v sredini Rima je preživel zadnja leta svojega življenja. Bilo je umirjeno tiho življenje po tolikih bojih in naporih. Potem ko je zjutraj odmaševal, se je vsedel k pisalni mizi in pisal. Rad je sprejmal obiske in obujal s stariimi znanci spomine. Pri svojih 88 letih je bil duševno svež in globoko razgledan človek. Tako se je pripravil na zadnji korak v večnost, ki se je ni bal. Ko mu je zdravnik povedal: »Gospod je blizu,« je odgovoril: »Hvala Bogu.« Njegova smrt je pretresla vse, ki so ga poznali, in tudi v tujini je vzbudila globoko občalovanje. Njegovo truplo so v nedeljo prenesli iz samostana kanosijank v cerkev Vseh svetnikov na via Appia, kjer so se v po-

nedeljek izvršili svečani pogrebni obredi ob navzočnosti najvišjih predstavnikov Cerkev in države ter ogromnega ljudstva. Pogrebni svečanosti se je udeležil tudi ministrski predsednik Segni. Baje bodo pokojnikovo truplo prenesli v Palermo v Panteon velikih Sicilijancev.

Povejmo še to, da je v letih po prvi vojni don Sturzo zavzel zelo pravično stališče do slovenske in hrvaške manjšine, ki sta prišli pod Italijo. Zanje je zahteval avtonomijo in zaščito, da bi se mogli nemoteno razvijati. Zal, da to njegovo naziranje ni našlo razumevanja med njegovimi pristaši tu na meji in da ga tudi danes še premalo vpoštevajo.

Šesti satelit v vesirju

Velik znanstveni napredek predstavlja za Amerikance satelit »Padlewheels«, ki je že šesti, ki kroži okoli zemlje. Izstrelili so ga pretekli petek s Cape Canaverala na Floridi. Ze njegova oblika je izredna; izdelan je na štiri krila in je opremljen z najmodernejšimi radijskimi in televizijskimi napravami. Vse te naprave črpajo potrebno energijo iz 8000 sončnih baterij, ki so pritrjene na krilih in ki dobivajo energijo od sonca. Računajo, da bodo sončne baterije delovale eno leto in dajale tako življenje novemu satelitu. Največja prednost tega novega satelita pa so televizijski posnetki, ki jih pošilja na zemljo.

Radio Trst A

od 16. do 22. avgusta 1959

Nedelja: 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 12.00 Vera in naš čas. — 15.40 Slovenska zborovska glasba. — 17.00 Liszt: Sonata v h-molu. — 18.00 Koncert slovenskih solistov. — 21.00 Pesniki in njih stvaritve: (32) »Oton Zupančič«. —

Ponedeljek: 18.00 Cherubini: Simfonia v D-duru. — 18.30 Vokalni kvartet »Večernica«. — 19.00 Radijska univerza. — 20.30 Ildebrando Pizzetti: »Umor v katedrali«, opera v 2 dej.

Torek: 18.00 Z začaranе police. — 18.10 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije. — 18.40 Slovenske narodne pesmi. — 19.00 Utrinki iz znanosti in tehnike. — 21.00 Iz življenja Indijancev. — 21.40 Ruske narodne pesmi. — 22.00 Umetnost in življenje. — 22.15 Jugoslovanski skladatelji: »Josip Pavčič«.

Sreda: 18.30 Mendelssohn: Koncert za violino in orkester v C-molu, op. 64. — 18.30 Slovenske instrumentalne zasedbe. — 19.00 Zdravstvena oddaja. — 21.00 »Zadeva Pinedus«, igra v dveh delih. Igrajo člani RO.

Četrtek: 18.00 Koncert klavirskega dua Della Pietra-Calvano. — 18.40 Kvintet Niko Stritof. — 19.00 Radijska univerza. — 21.20 Simfonični koncert orkestra Tržaške filharmonije.

Petek: 18.00 Bruckner: Simfonia št. 3 v C-molu. — 19.00 Iz planinskega dnevnika Rafka Dolharja. — 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu. — 22.00 Znanost in tehnika. — 22.15 Koncert sopranistke Ilene Bratuževe, pri klavirju Silva Krašovec.

Sobota: 15.00 Stravinski: Petruška, komični prizori v 4. slikah. — 16.00 Novelist tedna. — 16.40 Tržaški mandolinski orkester. — 17.00 Skladbe za klavir. — 18.00 Oddaja za najmlajše. — 19.00 Ko študent na rajšo gre. — 20.40 Zbor Vinko Vodopivec. — 21.00 »Ivan-Ivanka«, radijska farsa v 2 delih, igrajo člani RO. — 22.30 Dela impresionističnih skladateljev.

LOJZE BRATUŽ

TEOFIL SIMČIČ: 5
Govor na spomlnskem večeru SKPD dne 16. februarja 1957.

Leta 1936 je bil na vrsti Lojze. Podgor- župnik, pokojni Stanko Stanič, ki ga smo še dolgo pogrešali, je mesto orga- nista v podgorski cerkvi ponudil Lojzetu in ga je ponudbo sprejel. Pevski zbor se naravno pod njegovim vodstvom silno razvil in fašiste je to močno bolelo. Dne irae — odtod njih srd. Dne 24. de- cembra proti večeru je pridrel v Pod- gorje torpedon z agenti in orožniki in vsotvo se je tega ustrašilo. Kdor je prejel tiste čase, se gotovo še spomi- nja, kaj je pomenil torpedon v vasi: are- stacije, zasliševanja, vsakovrstno ustraho- vanje. Kljub temu je Lojze pri polnočnici ostal in vodil zbor, cerkev pa je bila prazna. Prej kot polna. Vendar se ni takrat zgodilo. Prav tako mirno sta potekla Božič in praznik svetega Stefana.

V nedeljo 27. decembra je bilo ljudstvo že pomirjeno in tudi Lojze in njegovi pevci niso pričakovali nobenih neprijetnih iznenadenj. In prav ta dan se je pričela tragedija. Takoj po slovesni maši so Lojzeta in njegove pevce ob odhodu iz cerkve obkolili fašisti ter Lojzeta in še štiri druge izmed njih odvabili na sedež fašistične stranke. Fante so tam zaprli na dvorišče, nato pa jih posamič prepeljali v neko temno sobo ter jih prisilili piti neko umazano tekočino. Kot drugi je prišel na vrsto Lojze. Dva fašista sta ga zgrabila od zadaj, da bi preprečila vsako morebitno upiranje. Začeli so nanj vpiti in mu groziti, naj preneha s slovenskim petjem v cerkvi (Lojze ni bil bojazljiv in jim je mirno odgovoril, da ni prestopil nobene postave ter da ni nobenega zakona, ki bi prepovedal slovensko petje v cerkvi). Tedaj so nalili v velik kozarec za pivo neko rjavkasto tekočino, bajž strojnega olja, ter ga pozvali, naj izpije. Zaman se je izgovarjal, da trpi na želodcu, da imo doma ženo in dva otročiča. Začeli so mu groziti z bodali in Lojze je

videl, da ni zanj nobene pomoči. Segel je torej po kozarcu in izpil gnusno pi- jačo.

Lojze se ni takoj zavedel, da je spil svojo smrt. Mislił je, da so mu dali piti kako staro ricinovo olje ter da bo posledice probolel. Vendar je bil ves prepaden in bled. Najprej je šel k župniku Staniču, kjer je dobil prvo pomoč, nato pa do- mov. Toda že v terek ga je začela tresti mrzlica in moral je v posteljo. Ker se mu je naslednje dni stanje še poslabšalo, so ga drugega januarja morali prepeljati z avtom v bolnišnico pri Rdeči hiši. Kaj je tiste in naslednje dni pretrpela nje- gova žena Ljubka, si ni težko predstav- ljati.

V bolnišnici je Lojze začel počasi umi- rati. Nič niso pomagala prizadevanja zdravnikov, nič njihova zdravila, nič močna konstitucija bolnikova. Strup, ki ga je moral izpiti, mu je začel razjedati jetra. Počasi, ker je to strašno umiranje trajalo mesec in pol. V teh 45 dnevih je imel edine vesele trenutke takrat, ko

je bila pri njem žena s svojima otroči- čema. Lojze se je zavedal, da počasi umi- ra in najbolj ga je žalostilo to, da bo za- pustil brez zaslonbe ženo in otroke. Dru- gače pa je bil, kot človek ki verjame v vstajenje in večno življenje, miren. Ve- del je, da umira za dobro stvar, kot žrtev za narodne in cerkvene pravice.

»Ničesar nisem slabega zakrivil — je pravil — le po cerkvah sem orglal in z mladino Bogu hvalo pel.« Umiral je tako sveto, da ga je spovednik po opravljeni spovedi objel in poljubil. Svojim prijateljem, ki se jim je kakšenkrat posrečilo priti do njega, je s slabotnim glasom večkrat rekel: »Rad umrjem za sveto stvar: za vero in narod.«

Ko je prejel sveto poslednje olje, se mu je obraz ves razjasnil. »Srečen sem« — je rekel. Oh, saj je imel tudi vzroka biti srečen. Umiral je za božje pravice in pripravljal se je, da stopi čist kot jagne pred svojega Stvarnika. O njem bi lahko rekli: »Glejte, kako umira pravični.« Dan ali dva pred smrtjo, se je sredi nočne tišine kar naenkrat oglasila pod

njegovim oknom njegova najljubša pe- sem:

*Monotono pojejo kraguljčki
Prah po cesti dviga se lehak.*

Umirajoči Lojze se je zdrnil in prisluh- nil. Cez njegov izmučen obraz se je razil smehljaj. »Pojejo — je šepnil s komaj slišnim glasom — meni pojejo — pridni, pridni fantje.«

To so bile njegove zadnje besede na tej zemlji. Veljale so štirim njegovim pevcem, ki so prišli, kljub policijski straži, da bi sredi noči zapeli zadnji pozdrav svojemu ljubljenuemu vodju.

14. februarja je Lojze izgubil zavest. Hropel je in komaj še spoznal svoje ali prijatelje. V tem stanju je s svojo močno konstitucijo preživel še ves 15. februar in šele v terek 16. februarja okoli 16. ure je izdihnil svojo blago in junaško dušo, s križem na prsih in ves strt od notra- njih bolečin.

Tako je umrl Lojze Bratuž z mučni- ško krono dan pred svojim 35. rojstnim dnevom.

(Nadaljevanje)

Zlati jubilej goriškega nadškofa

Naš goriški nadškof Hijacint Ambrosi, ki že osmo leto vodi našo nadškofijo, je na praznik sv. Lovrenca v tihoti in zbravnosti obhajal svojo zlato mašo. Zunanje

slovesnosti bodo v oktobru in v teku so že priprave za čim boljše praznovanje visokega jubileja. Skupaj z drugimi verniki se tudi slovenski verniki Bogu zahvaljujemo za vse milosti, ki jih je bil visoki dostojanstvenik deležen v 50 letih mašništva in mu želimo še nadaljnjih božjih milosti in blagoslova.

Razveseljivo sporočilo ministra za javna dela

Minister za javna dela Togni je poslal goriškim upravnim oblastem novi dopolnilni načrt za šolske gradnje v naši pokrajini v razdobju finančnega leta 1959-60. Odobrene so gradnje osnovnih šol v naslednjih krajih naše pokrajine: v Panzanu, v Gradiški, v Starancanu, v Krminu, v Dobiji, v Gradežu in Moši. Poskrbljeno bo nadalje za graditev strokovne šole v Gorici in za otroške vrte v naslednjih krajih: v Gradežu 2 otroška vrta in v Gorici v ulici Cappuccini. Skupno bo ministrstvo za javna dela vložilo v naši pokrajini 369.800.000 lir za gradnje šolskih poslopij, kar je zelo razveseljivo za starše, ki so morali pošiljati svoje otroke v oddaljene in neprimerno šolske prostore, in pa za brezposelne delavce, katerim se obeta zaslužek za delj časa.

Urniki trgovin za Veliki Šmaren

Na Veliki Šmaren bodo razen cvetličarn, ki bodo odprte do 13. ure, vse ostale trgovine zaprte. Naslednji dan, v nedeljo pa bodo odprte v dopoldanskih urah le trgovine s sadjem in zelenjavo, mesnice, pekarnice in mlekarne. Cvetličarne bodo ta dan zaprte.

Sklepi upravnega pokrajinskega odbora

Pretekli teden se je sestel upravni pokrajinski odbor ter razpravljal o nekaterih važnih vprašanjih Goriške. Odborniki so najprej izrekli željo, da bi čimprej prišlo do odobritve načrta za gradnjo no-

ve tehnične šole v Gorici, ki jo bodo sezidali v ulici Duca d'Aosta poleg profilaktičnega laboratorija. Država je že zagotovila 100 milijonov lir, skupni stroški pa bodo znašali 400 milijonov lir. Uredili bodo tudi staro stavbo nekdanje kmetijske šole v isti ulici, 2 milijona lir pa bodo uporabili za ureditev notranjosti nove stavbe pokrajinskih uslužbencev v ulici V. Veneto. Odobrili so tudi strošek za nove zimske uniforme pokrajinskih uslužbencev.

Zapora OMFA v Trzliču

Zapora oddelka za železniške vagonne OMFA, ki jo je odredilo ravnateljstvo CRDA pretekli teden, je močno vznemirila vse gospodarske kroge na Tržaškem in Goriškem, najbolj pa delavce same. V znak protesta so tržaški delavci stavkali v soboto od 16. do 17. ure. Predvidevajo, da se bo stavkovno gibanje nadaljevalo po poletnih počitnicah. Sedaj je začasno suspendiranih 1.600 delavcev. Tržaški občinski svet se je v četrtek 7. avgusta sestel na izredni seji, da prouči težki položaj, ki je nastal z zaporo oddelka OMFA. Izglasoval je posebno resolucijo naslovljeno na vlado z zahtevo, da jamči delo tržaški ladjedelnici in prepreči tako nadaljnje odpuste in zapore.

Tudi v Gorici se je sestel v ta namen upravni odbor goriškega občinskega sveta pod predsedstvom dr. Poterzia, ki je izrazil svojo nejevoljo nad rimsko vlado, ki ni držala obljub danih pred desetimi dnevi delegaciji goriške pokrajine, ki se je mudila v Rimu. Do zapore je prišlo, še preden so se začela pogajanja za obnovitveni načrt podjetja IRI v naši pokrajini. Izredno sejo je sklical tudi upravni odbor Trgovinske zbornice v Gorici. Delavci bodo zato imeli precej žalostne počitnice.

Števerjan

Preteklo sovoto 8. t. m. sta spet stopila pred oltar, da se zahvalita Bogu za vse dobrote ter si obnovita zvestobo ob 50-letnici poroke, g. Karel Klanjšček, dolgoletni cerkveni ključar, in njegova žena g. Lidija. Iskreno čestitamo ter jima želimo še veliko let skupnega življenja. Ravno tako v soboto sta si v domači cerkvi obljubila zakonsko zvestobo domačin Bruno Planišček ter Jožica Furlan doma iz Gor. Cerovega. Novi družini obilo božjega blagoslova!

V teku so številna javna dela, katerih finansiranje je občinska uprava dosegla od države. Kot prvo velja omeniti gradnjo otroškega vrta, ki ga zida podjetje Milanese iz Gorice tudi s pomočjo večjega števila domačih težakov. Poslopje bo imelo tri velike prostore za malčke. Le to je treba obzaložiti, da se ni našel primernejši prostor, ki bi zmanjšal preveliko razdaljo za otroke iz spodnjega konca, ki jih je največ. Toda priznati moramo, da za to ne nosi odgovornosti občinska uprava.

Poslopje osnovne šole na Jazbinah je

že pokrito. V kratkem bodo vzdali še zapirala ter uredili prostor okrog zgradbe. Gradnja osnovne šole na Valeriji, ki bo imela dve učilnici, hitro napreduje. Gradnja obeh poslopij je izročena podjetju Zoff iz Kaprive.

Podjetje Marea iz Moše temeljito popravila ter preurejuje šolsko poslopje v Števerjanu. Naj omenimo še, da je dočel občinski svet svoto za nakup nove šolske opreme. Pri seji v soboto 8. t. m. je občinski svet sklenil prositi državo znesek 1,5 milijona lir za opremo otroškega vrta.

Dela za elektrifikacijo Jazbin ter hiš na Bukovju in Ščednem, ki so še brez elektrike, se bodo kmalu začela. Res je, da se je vsa stvar precej zavlekla, ker je občinski svet zahteval popravilo prvotnega načrta, po katerem bi hiše oddaljene od glavnih cest ostale brez luči. Prefektura je zahtevala ugodila tako, da bo napeljana električna energija na javne stroške do slednje hiše števerjanske občine. Upajmo, da bo elektrika že zasvetila ob trgatvi, ko jo kmetje še najbolj potrebujejo. — Vsa javna dela bodo stala okrog 21 milijonov lir.

Obmejni promet v juliju

V preteklem mesecu juliju je bil obmejni promet med Italijo in Jugoslavijo še posebno živahen. Preko 21 prehodov na Tržaškem je prešlo v obe smeri 412 tisoč oseb in sicer 200 tisoč Tržačanov in 212 tisoč Jugoslovanov.

Prav tako je bil zelo živahen obmejni promet preko štirih glavnih blokov med Italijo in Jugoslavijo s potnimi listi. Izmed 164 tisoč prehodov s potnimi listi je treba prišteti inozemcem 140.000 prehodov, 23.800 pa jugoslovanskim in italijanskim državljanom. Izmed tujih turistov, ki so obiskali Jugoslavijo, so na prvem mestu Nemci, nato Avstrijci, Francozi, Angleži in Svcarji.

Trst na celovškem velesejmu

Odprija mednarodnega velesejma v Celovcu se je udeležila številna uradna tržaška delegacija, ki jo je vodil župan Franzil. V njej so bili tudi predsednik Trgovinske zbornice Caidassi in predstavnik tržaškega turizma, Centra za gospodarski razvoj, Splošnih skladišč in avstrijskih trgovinskih uradov v Trstu.

Celovški velesejst se razvija zlasti v znamenju lesa. Trst ima na njem lasten paviljon, kar ima svoj pomen glede na vedno večji trgovski in turistični promet med Koroško in Trstom.

Tržaški predstavniki se bodo sestali z najvišjimi političnimi in gospodarskimi predstavniki Koroške.

Odstop duhovnika srbske pravoslavne občine v Trstu

Župnik in dekan srbske pravoslavne občine v Trstu, Stevan Lastavica, je odstopil in bo zapustil Trst.

Vest iz zanesljivega vira pravi, da je odstopil prota Lastavica zaradi slabih odnosov med člani cerkvene občine. Njegovo

cerkvenem opravilu so imeli vselej v aptiji svoje duhovsko posvetovanje.

Kronist nas je tako pripeljal v čase francoske revolucije in Napoleonovih podvigov. Opisuje nam prihod prvih francoskih vojakov in kako so ti bežali pred našimi kmeti.

1797 - 9. aprila, ravno na cvetno nedelo, so prvi Francozi Bonapartove armade iz Lublane v Cele došli. Bil jih je pa tako malo, da so se oni pred kmeti zbal, ki so svoje oljke iz cerkve domu nesli. Po sklenjenemu miru (v Lubnem 18. aprila) so posledne dni aprila 4 brigade Francozov namreč: Berženova, Bernadotova, Serurieova in Masenova, skoz Cele nazaj v Italijo šle, ino 5. maja so posledni Francozi iz Cela proti Lublani odrinili.

Skoda, kojo so ti Francozi v Celi ino okrog mesta učinili, je cenjena bila 4144 goldinarjev 28 krajcarjev. Ob času te francoske vojske so začeli tukajšnje cerkev sv. Maksimiliana za cesarski magacin rabiti, ino tako je ta cerkev opuščena ostala do 1834.

Svojega letnega opisovanja, ni kronist zaključil z opisovanjem vojnih grozot, ampak je potolažil ljubitelje dobre vinske kapljice z novico:

1797 je tu prav dobro ino sladko vino prirastlo. (se nadaljuje)

Po posredovanju našega g. župana je dosegel jazbinski vikar č. g. A. Martinčič, da je goriška prefektura nakazala vsoto za ureditev prostora okrog jazbinske cerkve. Dela z asfaltiranjem prostora je izvršilo podjetje Mattioli.

Pretekli teden je dobil Števerjan avtomatično telefonsko zvezo z Gorico. S to novo zvezo so števerjanski naročniki ter javna telefonska govorilnica neposredno povezani z mestnim omrežjem in z okoljskimi občinami Sovodnje, Moša in Kapriva.

Autobusno podjetje Ribi je ojačilo progro Gorica-Oslavje-Števerjan. Do 15. septembra velja na tej progri sledeči vozni red. Ob delavnikih: iz Gorice ob 6., 7., 10., 12,30 in ob 16. uri. Iz Števerjana ob 6,30, 8,35, 10,30, 14,05, 17,35.

Ob praznikih: Iz Gorice: ob 14,30, 16,30, 18,30, 20. in 22. uri. Iz Števerjana v Gorico: ob 15., 17., 18., 19., 20,30 in 22,30. Vozni red na progri Gorica-Grojna-Števerjan je ostal nespremenjen.

prizadevanje za mir in slogo med verniki ni rodilo uspeha, pač pa je moral trpeti še ponižanja in žalitve, ker ni bilo razumevanja za njegovo poslanstvo in za njegovo željo, da bi ostal izven sporov.

Krediti za ribiče

Med tržaškimi ribiči je vzbudila živo zanimanje vest, da je komisija za prevoze v poslanski zbornici dokončno odobrila zakonski osnutek glede kreditov za ribolov, ki so ga predložili poslanec Scarascia in številni drugi krščansko-demokratski poslanci.

Zakonski osnutek vsebuje določila glede podeljevanja kreditov s strani Sklada za ribolov, dajali na posodo ribičem obalnega ribolova in njihovim zadrugam samo z osebnim jamstvom za vsote, ki ne bodo presegle 500 tisoč lir, ki jih bo vrnil s 3% obrestmi v petih letih.

Vprašanje pogonske sile

Goriška Trgovinska zbornica je intervenirala po svojem predsedniku pri ministru za državne udeležbe Ferrariju Aggradiju glede vprašanja virov pogonske sile za Trst in Gorico. Po ponovnih stikih in razgovorih so sklenili upoštevati načrt za podaljšanje metanovoda do teh dveh mest. ENI je sklenila izvesti prej nekaj poskusnih vrtanj za metanom v teh krajih, preden bi podaljšali metanovod.

Zahvala

Ko so nas tragične razmere prisilile, da se obrnemo na velikodušnost someščanov, smo upali, da naš klic pomoči ne bo zastoj. Vendar nismo pričakovali tolikšnega odziva. To velikodušje nas je navdalo s še večjim upanjem, da bomo našo Cvetko zares rešili. Zato se iz vsega srca in tudi v imenu Cvetke same zahvaljujemo vsem, prav vsem, najprej uradništvom časopisov, ki so nam naklonili toliko pozornosti in seveda vsem onim številnim darovalcem, ki so s svojimi prispevki pripomogli, da je naša ljubljena hči danes v negi onih, ki bi nam jo edini mogli rešiti.

Peter in Josipina Ipavec

Marijina cerkva na Pečah

Tudi letos bosta za Marijin praznik 15. avgusta na Pečah dve sv. maši: zjutraj ob 10. uri — popoldne ob 4. uri.

Vabimo vse Marijine častilce, naj se podajo na božjo pot k Mariji. Z avtobusom do Boljunca (odhod: avtobusna postaja na Barieri), potem pa dobre pol ure hoje.

Za žejne in lačne bo poskrbela gostilna v Botaču!

Skedenj

Srečanje z grško mladino je za nami. Zanje kot za nas je pomenilo izredno in prijetno doživetje, ki nam bo ostalo v lepem spominu. Spoznali smo se med seboj ter si medesebojno pokazali del svoje narodne kulture.

A vrnimo se h kroniki. V torek 4. t. m. je bil v skedenjski dvorani skupen nastop grške in slovenske mladine. V začetku je pozdravil goste msgr. dr. Jakob Ukmar, in sicer v francoščini, grščini ter slovenščini. Ze začetek je nakazal, da bo ta prireditev z neobičajnem programom. Na sporedu si bili grški narodni plesi ter na-

rodne pesmi. Gdč. Miranda Zafred ter akademik Klavdij Pečarič sta napovedala vsako točko, ponovno sta se pokazala kot prijazna napovedovalca.

Pevski zbor pe je na čast gostom zapeljal vrsto narodnih in umetnih pesmi. Namesto grška in slovenska pesem sta se ponovno združili po prireditvi v prijaznem razpoloženju. Ob tej priliki ne moremo pozabiti prisrčnih besed p. Garo, vodilja grške skupine, ki je tudi povabil na zbor v daljno Grčijo.

Naslednji dan je bila v cerkvi sv. maša v bizantinskem obredu, kar je bilo za nekaj popolnoma novega: liturgične pesmi in molitve, sodarovanje treh duhovnikov, sv. obhajilo pod podobo kruha in vina, blagoslovljen kruh. Prisotni številni verniki so sledili obredom z zanimanjem in zbravnostjo.

Po sv. maši je grška skupina zapustila Skedenj in Trst, še enkrat mahanje pozdravi, pa, Bog ve, na svidenje v Grčijo. Prijazna grška mladina je spoznala našo pesem in jo vzljubila, prvič se srečala s tržaškimi Slovenci, veseli smo, da so vzeli s seboj lep spomin tega srečanja.

R A Z N O

PROTIKOMUNISTIČNI KATEKIZEM

Kardinal Cushing, nadškof v Bostonu je sklenil v zvezi z Alojzijem Budenzom bivšim glavnim urednikom komunističnega glasila »Daily Worker«, sestaviti in dati protikomunistični katekizem, ki namenjen dijakom v Združenih državah Amerike.

Eminenca Cushing je izjavil, da morajo vsi ljudje, ki verujejo v Boga, katolici, protestantje, izraeliti, muslimani itd. združiti v boju proti temu narodni zaroti brezbožnega komunizma, ako nečajo vsi skupaj propasti.

Zelo resnične besede. Saj je vera v vajočega Boga, stvarnika in vladarja soljstva, edino sredstvo, s katerim komunizem poražen. Vsa politična dejanja med resnico in lažjo tega ne bodo mogla doseči — niti toliko hvaljenega mignega sožitja med narodi ne. Med slovom: »Bog je! in onim komunističnim Boga ni! je neskončen prepad.

PREDNOSTNA LESTVICA

živiljskih potrebščin v Italiji kaže, da kar je stalo v 1938 eno liro, stane danes 66,38 lir.

25-odstotni povežek na telefonske tarife

Osrednji ministrski odbor je sklenil, da se bodo s 1. oktobrom povežale telefonske tarife za 25 od sto. Ta povežek ne bo za vse potrošnike enak. Mali potrošniki in pogovori na kratke razdalje izven mesta ne bodo mnogo utrpeli tega povežka. Od svoje strani pa je telefonska družba obljubila velike olajšave in razširitev omrežja, za kar je že določila vsoto 323 milijard lir, od teh 85 milijard za Južno Italijo.

OBVESTILA

VPISOVANJE V DOLINI. Ravnateljstvo drž. industrijskega strokovnega tečajja Dolini obvešča vse prizadete, da se vpisovanje za vse tri razrede za novo šolsko leto 1959-60 po sledečem razporedu od 1. do 30. avgusta vsak dan od 9-11. ure od 1. do 25. sept. vsak dan od 9-12. ure. Ostala potrebna obvestila daje tajništvo šole.

Opozarja nadalje, da se prično vsi pravni izpiti (razredni in nižji tečajni) ponedeljek, dne 7. septembra ob 8.30 urah, po razporedu in urniku, objavljeno ma na oglasni deski šole.

Za fotografije, osebne izkaznice, dokumente — obrnite se do

F O T O V A

(Valentin Husu)

Strada vecchia dell'Istria,

(v bližini stadijona)

DAROVI

Za slovensko Vincencijevo konferenco v Trstu: V počastitev spomina pok. K. Iskrna Blasina daruje N.N. 10.000 lir. Iskrna hvala! Bog daj pokojnici mir in pokoj!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpa trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik Tiska tiskarna Budin v Gorici

Kronika za vroče dni

(Zbira in zapisuje Zas)

3

Celjski kronist je zapisoval tudi dogodke iz življenja Cerkev. Tako beremo:

1782 - 17. 3. se je iz Rima v Cele pripeljal sv. oče papež Pii VI. ino je tu prenočeval. Stanoval je v drugem nadstropju sedajne svetovavnice, tadašnje grof Grosve hiše. Pripovedujejo, da je papež tukaj, ko je poldne odzvonilo, v svoji sobi okno odperl ino je blagoslovil veliko množico ljudstva, ki se je bila pred hišoj sbrala. Od tod se je papež drugi dan naprej v Gradec odpeljal.

Pravica, in to v vseh časih stare in novejšje zgodovine, marsikomu ni ljuba. Ni zastoj zapisal naš pisatelj Cankar, da »pravica je umrla«.

V tem se je prepričal tudi tedanji goriški nadškof grof Edling, ki se je potegoval za Cerkevne pravice. Avstrijski cesar Jožef II. ga je odstavil. Lepo je to popisal kronist:

1787 je moral goriški nadškof grof Rudolf Jožef Edling od škofijstva odstopiti, kajti se je on cesarju nasprot za cerkvene pravice potegoval, ino cesar Jožef II. je nadškofijski stol iz Gorice v Lublano prestavil. Lublanski nadškof Mihael baron Brigido je potem po cesarskem ukazu vse fare

v Celskem, ki so tadaj pod goriško škofijo spadale, s dopisom od 8. novembra 1788 labudski škofiji vdružil, ostale goriške fare na dravskem polju pa s dopisom od 6. novembra 1788 sekovskemu škofu prepustil. Tako je Cele, ki je bilo od leta 1751 pod goriško nadškofijoj, to leto labudski škofiji pripadlo. Metropolitanske pravice čes vsa Štajarsko ino Koroško je pa cesar vsled pogodbe od 15. marca 1789 solnogradškemu nadškofu izročil.

Pri teh cerkvenih spremembah je razpadla starodavna vikša diakonija savinske doline ino dravskega polja, v kateri so bile posledni čas sledeče duhovnije:

(Sledi naštevanje teh krajev, in to v lepši slovenščini. Danes, v letu Gospodove 1959, bi ne gnali pisati tako, n. pr.: Radeče, Oljska gora ali Dobrič, Novacerkev, Vojnik, Loče, Zreče, Črešnica, Poljskava, Poljčane, Studenica, Sv. Duh v Halozah, Sv. Trojica v Podlehniku, Vuženica, Mati božja v pušavi, itd.). Kronist zaključil ta popis tako:

Župniki te vikše diakonije so se vsako leto teden pred Duhovim v Celi sbrali, kjer so naj prej mervažko opravilo za rajnimi celskimi grofi ino za rajnimi avstrijskimi nadvojvodi opravljali, mešo, kojo je vikši diakon pel, služili ino potem latinski govor vikšega diakona poslušali. Po končanem